

[Jes Schmidt.]

sidste 2 år, og jeg vil gerne en gang til understrege den linje, som jeg som mindretalsrepræsentant følger her i folketinget, det er fuldt statsborgerligt medarbejde, idet vi jo er ligeberettigede statsborgere her i landet med fastholden af vor folkelige identitet.

Patursson (Færø.):

Der er ved at ske noget i færøsk politik i dag. Jeg vil kalde det en strømændring. Efter at man i en menneskealder har været belastet med en næsten uafbrudt bagstræverisk politik, synes der nu at være skabt forudsætninger for en fornyelse, for en fremskridtets og frihedens politik.

Al begyndelse er svær, men jeg er overbevist om, at denne nye politik ikke bare er noget forbigående, men at den er kommet for at blive. Begyndelsen er gjort, den spæde begyndelse. Og som jeg har forstået af statsministerens åbningstale i det afsnit, hvori han omtalte Færøerne, er regeringen opmærksom på denne nye politik og stiller sig positivt over for den. Dette glæder mig, og dette siger jeg statsministeren tak for.

Jeg skal nu ikke trætte det høje ting med en detaljeret gennemgang af denne nye politiske kurs. Meget af den angår jo også mere interne færøske forhold, men jeg skal bare fremdrage nogle enkelte hovedspørgsmål, som jeg vil mene må have folketingets interesse.

Uden lagtingets samtykke blev Færøerne inddraget i NATO, og uden deres viden og samtykke blev der i form af en radarstation oprettet militære anlæg på Færøerne. I en klar tilkendegivelse havde lagtinget frabedt sig både denne NATO-deltagelse og disse militære anlæg. Jeg forventer, at den danske regering tager dette færøske standpunkt til efterretning, således at vi bliver fri både for NATO og de militære anlæg.

Uden lagtingets vidende og samtykke blev der indført dødsstraf på Færøerne. Mod dette havde det færøske lagting protesteret. Jeg forventer, at den danske regering imødekommer denne færøske protest. Vi skulle vel ikke åbne muligheden for drastiske spanske tilstande på Færøerne?

Efter lang tids vaklen frem og tilbage kom man endelig frem til et klart standpunkt i EF-spørgsmålet. Lagtinget vedtog

enstemmigt, at Færøerne skulle holdes uden for denne sammenslutning. Det bør være helt på det rene, at dette ikke bare bliver en formalitet, men at det også bliver en realitet. Danmark er jo medlem af EF, og da Færøerne jo er en slags medlem af Danmark, bliver der muligheder for EF-politik også på Færøerne. Jeg skal ikke her uddybe dette nærmere, men bare henvise til, hvad jeg før har udtalt her i folketinget om dette delikate spørgsmål.

De spørgsmål, jeg her har omtalt, var fra færøsk side klarlagt, allerede inden det nye landsstyre blev dannet i januar i år. Efter den ret omfattende samarbejdsaftale, der da blev indgået, skal jeg bare berøre tre hovedspørgsmål, spørgsmål, som jeg betragter som værende af altoverskyggende betydning for det færøske folk og dets fremtid på Færøerne. Det drejer sig om for det første skolespørgsmålet, for det andet spørgsmålet om rettigheden til undergrunden og havbunden og for det tredje spørgsmålet om fiskerigrænser.

I mere end et århundrede har man rodet med det færøske skolespørgsmål. Da vi i forrige århundrede fik skoler på Færøerne, var det danske skoler, og lige indtil året 1938 skulle de færøske børn tale dansk i skolerne. Færøsk var forbudt som undervisningssprog. Men endnu den dag i dag er hele skolevæsenet dansk både i form og i indhold. Resultatet er da det, at færøske børn og færøsk ungdom i skolerne snarere opdrages til at leve i et dansk samfund end i det færøske. Vi vil nu overtage hele skolevæsenet. Dermed har man åbnet mulighederne for en virkelig færøsk skoleordning, hvis vigtigste opgave det bliver at forberede de færøske børn og den færøske ungdom til et liv i det færøske samfund. Betydningen af denne kursændring kan ikke overvurderes. Det vil kunne få en gennemgribende betydning for fremtidens Færøer.

Vedrørende undergrunden og havbunden foreligger der nu en klar tilkendegivelse fra lagtinget om, at rettigheden over disse naturressourcer skal overgå til de færøske myndigheder. Herunder henhører også det spørgsmål, der er opstået ved Storbritanniens annekstion af havbunden ved Rook All vest for Irland, nord for Færøerne, et område, der vitterlig tilhører Færøerne mere